

דף סיכום בחינה**מזהה בחינה: 001000252431 מזהה סטודנט: 189451****שם קורס: היסודות ההלכתיים של דיני המשפחה בישראל**

מספר שאלה	ניקוד מירבי	ציון	שאלת בונוס
1.1	10.00	9.00	0
1.2	10.00	10.00	0
1.3	10.00	10.00	0
1.4	10.00	9.00	0
1.5	10.00	9.00	0
1.6	10.00	10.00	0
1.7	10.00	10.00	0
2.1	10.00	8.00	0
2.2	10.00	7.00	0
2.3	10.00	10.00	0
3	1.00	1.00	1

ציון בחינה סופי : 93.00**הבחינה הבדוקה בעמודים הבאים**

הוראות:

1. הבחינה - בחומר סגור.

2. לכל שאלה מוגדת מכסת מלים ממנה לא ניתן לחרוג (200 לסעיפי שאלה 1, 150 לסעיפי שאלה 2). יש להקפיד על רווח בין המילים ועל סימני פיסוק.

שימו לב שמדובר **במכסה מקסימאלית** ולא בהמלצה על אורך התשובה. כתבו בקצרה ולעניין. הקפידו על בניית תשובה מסודרת. תוספות מיותרות, לא כל שכן שגויות, ייגרעו.

3. שאלה 3 אינה חלק מן המבחן. מדובר באפשרות לכתיבת טיוטה למי שחפצים בכך. הטקסט הכתוב שם לא ייבדק ואין עליה ניקוד.

4. משך הבחינה – שעתיים.

5. רק נבחנים שקיבלו אישור לכך, רשאים לכתוב תשובתם בכתב יד ולסרקם לתוך המערכת. מחברת שנסרקה ללא אישור – תפסל. **גם הכותבים בכתב יד נדרשים לעמוד במכסת המילים.**

קראו בעיון את עובדות המקרה ואת הציטוטים מפסק הדין והשיבו על השאלות שלאחריהם:

בשנת 1945 נתן ביה"ד [=בית הדין] הרבני הגדול, בהרכב בו ישבו הרבנים הראשיים: הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל והרב יצחק אייזיק הלוי הרצוג, פסק דין בערעור שהוגש על פסיקת בית הדין הרבני האזורי בתל-אביב (תיק תש"ה/1-48. פורסם ב'אוסף פסקי דין של הרבנות הראשית לא"י', בעריכת זרח ורהפטיג, עמ' קה. כאן יובאו רק חלקים מעובדות המקרה ומנימוקי פסק הדין).

הדיון עסק בבני זוג מן העדה הספרדית אשר נישאו בארץ ישראל. הבעל תבע להתגרש מאשתו בטענה ולפיה "אשתו היא עצבנית וביישה אותו בפני ילדיו". האשה הכחישה את הטענות הללו ולא רצתה בגירושין. בית הדין האזורי קיבל את תביעת הבעל וכתב פס"ד קצר ביותר בו קבע כי הוא יכול למעשה לגרש אותה בעל כורחה.

הערעור על פסיקת בית הדין האזורי התקבל בבית הדין הגדול, ולהלן שני קטעים מפסק דינו (לאחר קיצורים, עריכה והבהרות):

קטע ראשון: צודקת בהחלט גם טענת המערערת על צורת פסה"ד [=פסק הדין (של ביה"ד האזורי)], שלא פורשו בו העובדות וכמו כן חסר שום נימוק מספיק. אין המשפט הקצר [בפסק הדין]: "שאין סיכויים לשלום בית" - עלול כלל וכלל לשמש יסוד מספיק לתוצאות משפטיות כל כך מרחיקות לכת... כי לאמתו של דבר אין הסיכום הנ"ל מכיל שום נימוק עובדתי, אלא רק את המסקנה הסופית שביה"ד הגיע לידיה על יסוד עובדות מסוימות, שלא נזכרו שם כלל ובנוגע להן לא נמצא אף רמז בפסה"ד המעורער. וגם הנימוק כשהוא לעצמו איננו מתקבל על הדעת, שאחרי חמש עשרה שנה של חיים משפחתיים שקטים ושלווים נעשו היחסים בין הזוג מתוחים במידה כזאת שאין שום סיכויים לשלום בית ואין להם תקנה כי אם בגירושין. ומתמיהה ומפתיעה ביותר היא המסקנה שהוציא ביה"ד בפס"ד זה, שבידי הבעל הרשות לגרש את אשתו... פסק כזה הוא עונש חמור על האשה והוא קרוב לדיני נפשות. וכיון שכן הוא, צריך לפרט ולנמק טעמיו והצדקתו...

[למסקנה:] ...פסק - הדין של ביה"ד האזורי צריך להכיל הרצאה תמציתית של העובדות והנימוקים שעליהם הוא מבוסס.

קטע שני: אמנם מה שלא פירשו חברי בית-הדין [האזורי] בדבריהם מובן מעצמו: שהם סמכו על השקפה מוטעית זאת, כאילו רבני הספרדים לא דאגו חלילה לתקנת בנות ישראל והפקירו אותן לשרירות הבעל לגרשן בעל כורחן. וכבר כתבנו במקרים אחרים דומים לזה, שדבר זה הוא טעות גדולה, שיש בה משום לעז על רבותינו הקדמונים ז"ל. ובאמת לא נהגו בכל קהילות הספרדים להתיר גירושין בעל כורחה של האשה. וכפי שכתב הר"ן [=רבינו ניסים מגירונה] ז"ל...

...ועוד יש להוסיף שכיון שהתפשט מנהג זה בכל ישראל כמו שכתב הר"ן, הרי הבעל מתחייב שלא לגרשה בעל כורחה מן הטעם שכל הנושא על דעת המנהג [של מקום הנישואין] הוא נושא, וכמו שפסק מרן המחבר [=ר' יוסף קארון] בדין נושא אשה על אשתו [=אשה שנייה] (שולחן ערוך, אבן העזר סימן א' סעיף ט'). ... וכך ההיגיון והמוסר מחייבים בזמננו זה, שאם לא כן [=אם לא נאסור גירושין כפויים], לא הנחת בת לאברהם אבינו [=פגעת בכל הנשים היהודיות], שכל איש ימצא איזו תואנה ואמתלה שהיא, או ייתן עיניו באשה אחרת, והוא... יכריח אותה [=את אשתו הראשונה] לקבל גיטה.

[למסקנה:] גם בקהילות הספרדים לא נהגו להתיר גירושין בעל כורחה של האשה ... וככה שורת הדין מחייבת, לדאוג לתקנת בנות ישראל ולא להפקיר אותן לשרירות בעליהן.

לדעתי, ביה"ד האזורי לא ראה צורך לתת נימוקיו לפסק דינו בכדי לנסות ולסכל אפשרות ערעור. בכדי לייעל, מנקודת מבט של בעל הדין, אפשרות ערעור, על פסק הדין להכיל נימוקים, בכדי שבעל הדין יוכל לבחון את הנימוקים השונים, מידת נכונותם (לדעת אותו בעל הדין) והאפשרות לתקוף את הנימוקים הללו במסגרת ערעור. כך, במידה ופסק הדין לא יכלול נימוקים, יהיה קשה יותר לתקוף את ההחלטה במסגרת ערעור ואת הרקע והרציונל שהביאו להחלטה האמורה. בנוסף, תיתכנה אפשרות נוספת, לפיה בית הדין פועל במסגרת מסורת וותיקה יותר, הקודמת לקיום בתי הדין הרבניים המוסדרים בארץ ישראל, לפיה אין לנמק את פסק הדין, למעט במקרים מפורשים בהם מבקש אחד מבעלי הדין נימוקים בכדי אפשרות לפנות לבית דין גדול (חכם ומקצועי יותר בתורה). אציין לעניין אפשרות סיכול הערעור, כי אפשרות זו נראית לי יותר, וזאת לאור היתכנות כי בית הדין נוקט בגישה דווקנית- עצם האפשרות לתת לבעל לגרש את אשתו בעל כורחה, מהווה חריגה מההתנהלות הרווחת בארץ ישראל ומההתנהלות אשר מנסה הרבנות הראשית וראשיה להוביל, ברוח ההלכה האשכנזית, אשר תעקוב אחר תקנת רבנו גרשום אשר אוסרת על גירוש אישה בעל כורחה ומחייב הסכמתה/רצונה לקבלת הגט. ייתכן כי מדובר בקו דווקני של ביה"ד האזורי (של דיניו) אשר מנסים בכוח ללכת נגד הרוח הרבנות הראשית מנסה להכתיב בארץ.

9
(1.1)

הבעיה היא כנראה עם עצם קיומו של מוסד הערעור שדורש כמובן נימוקים לשם אפשרות הביקורת שלו.

שאלה מס' 1.2 (10 נק')

הביאו נימוקים נוספים בהם יכול היה ביה"ד הגדול להשתמש בבואו לדרוש מביה"ד האזורי כתיבת נימוקים. מדוע לדעתכם הוא בוחר בנימוק בו הוא משתמש כאן?

נימוק נוסף שיכול היה להביא ביה"ד הגדול, בהמשך לקו המחשבה שלי בסעיף הקודם, הינו שלאור העובדה שמערכת בתי הדין הרבניים בארץ ישראל כוללת ערכאת ערעור על ביה"ד האזוריים, מנגנון זה מחייב את הדיינים לנמק החלטותיהם בכדי שבעלי הדין יוכלו להתרשם מההחלטות ולהחליט האם לנצל את זכותם להגשת ערעור. כמו כן, נימוק פסק הדין ישרת גם את הדיינים בביה"ד הגדול, אשר יוכלו לבחון את הנימוקים השונים, לתקוף אותם או להסכים להם. לדעתי, ביה"ד בוחר בנימוקים המופיעים לעיל, לאור הרגישות הרבה שקמה באותם השנים עם עצם הקמתה של ערכאת ערעור רבנית, רעיון אשר זר להלכה. עם הקמת ביה"ד הגדול, לאור דרישת הבריטים, הסכימו אנשי הרבנות הראשית לכך וזאת בכדי לא לאבד את סמכותיהם לדון בענייני יהודים בארץ ישראל, אך הסכמה זו גררה מתקפה נרחבת על ידי רבנים רבים, שגרסו שמדובר בהכנסה של רעיונות גויים למערכת הרבנית ומדובר במהלך המנוגד להלכה. ייתכן כי במידה ובית הדין היה דורש נימוקים מטעמי אפשרות הערעור, הוא היה מזמן לקרבו מתקפות לא פשוטות אשר ברצונו היה למנוע. לפיכך, הוא בחר להתמקד, בין היתר, בנימוק המופיע בקטע הראשון אשר מהווה מעין דעה אוניברסלית לגיטימית, אשר אינה בהכרח משויכת לערכאות גויים, של הצורך בנימוק לצורך הבהרה והבנה של הרציונל העומד מאחורי ההחלטה השיפוטית.

שאלה מס' 1.3 (10 נק')

מקור מרכזי לטיעון בקטע השני הוא דברי הר"ן. מה אומר הר"ן ומה חשיבותו במקרה זה דווקא?

בניגוד לחרם דרבנו גרשום העוסק באיסור על פוליגמיה (בכפוף לחריגים), אשר לאורך ההיסטוריה אפיינה באופן עיקרי את יהדות אשכנז, התקנה שהתקין רבנו גרשום בדבר האיסור על גירוש נשים בעל כורחן התפשטה בצורה רחבה יותר, גם מחוץ לגבולות יהדות אשכנז והתקבלה גם בקרב קהילות ספרדיות מסוימות, אם כי לא בכולן. בדברי הר"ן המופיעים כאן, אשר נוטה בסוגיה זו באופן מובהק אל הדעה האשכנזית, הוא טוען, באופן בלתי-מדויק לדברי המרצה, כי תקנה זו התקבלה בקרב כלל היהדות הספרדית. טיעון זה חשוב לצורך פסק הדין האמור להיות בני הזוג ספרדים, ולאור הרצון של הרבנות הראשית באותם הימים להשליט נורמות רוחביות על היהודים החיים בארץ ישראל, בעיקר תוך הסתמכות על פסיקה והלכה אשכנזית. לכן, ולאור התנגשויות הלכתיות רבות הקיימות בין הפסיקה האשכנזית לבין הפסיקה הספרדית, היה חשוב לדיינים שדנו במקרה להביא איזו שהיא אסמכתא אשר תצהיר כי התקנה מחייבת את בני העדה הספרדית, בכדי שלא יוצר מצב בו הבעל יטען כי מדובר בהלכה אשכנזית, אשר אינו מחייבת אותו וכי בהתאמה על בית הדין לאפשר לו לגרש את אשתו אף בעל כורחה. אני מניח שבעיני הדיינים שדנו בתיק, בימים יחסית מוקדמית של הרבנות הראשית בישראל ועם קיבוץ הגלויות שנוצר בארץ עקב העליות השונות, הייתה חשיבות גבוהה לנסות ולהוביל קו מסוים וברור בהחלטות הרבניות השיפוטיות.

שאלה מס' 1.4 (10 נק')

הסבירו את ההסתמכות בקטע השני על דברי ר' יוסף קארו ואת חשיבותה בהקשר דנן. מדוע לדעתכם ביה"ד האזורי לא לקח בחשבון נימוק זה?

הרבנות הראשית בא"י ניסתה, בהתקיים העובדה כי קיימות מסורות ומנהגים שונים בקרב העדות היהודיות השונות, להנהיג קו ומסורת אחידה בא"י, תוך התבססות רבה על ההלכה האשכנזית. במקרה הנדון, על אף שידוע שחלקים מסוימים של העדה הספרדית לא קיבלו על עצמם את תקנת רבנו גרשום האוסרת על גירוש אישה בעל כורחה, מוזכר כאן דבריו של רבי יוסף קארו, אומנם בהקשר של איסור פוליגמיה, אך מתבצע היקש מתוך דבריו, אשר מכיר בחובה לנהוג על מנהג המקום, וכך במידה ומנהג המקום הינו לאסור על גירוש אישה בעל כורחה, גם אם באופן מסורתי העדה אליו משויך האדם מאפשרת זאת, אין לעשות זאת במסגרת המקום בו הם יושבים. טיעון זה והחשיבות שלו בא לידי ביטוי בניסיון המתמשך של הרבנות לקבוע כי קיימת "מסורת מסוימת" בא"י, ולפיה אין לגרש אישה בעל כורחה בתחומיה, וחרף העובדה כי מדובר בבני זוג ספרדים, מנהג המקום מחייב אותם, והבאת חיזוקים של פוסקים ספרדיים מרכזיים, כמו רבי יוסף קארו האחראי על כתיבת אחד הספרים המרכזיים ביותר בהלכה היהודית (שולחן ערוך) מהווה עוגן משמעותי לאפשרות של הרבנות לכפות התנהלות זו על ספרדים. לא ניתן לדעת האם ביה"ד האזורי לקח בחשבון נימוק זה, לאור היעדר נימוקים, אך ניתן לשער כי זה היה מכניס אותו לנקודה בה הוא היה מחויב בהכרעה מהו הנהג בארץ.

**ר' יוסף קארו אומר במפורש
שמותר לגרש בעל כרחה**

שאלה מס' 1.5 (10 נק')

חוו דעתכם המנומקת על הקביעה הבאה ועל נכונותה: "לא מפתיע לגלות כי דייני בית הדין הגדול שוללים את הניסיון לבצע הבחנה בין אשכנזים וספרדים וכי הם טוענים שיש חשיבות למנהג המקום".

מדובר בקביעה אשר מתאימה לרוח שאפיינה את דייני בית הדין הגדול באותה התקופה. אותה התקופה, ימיה הראשונים, יחסית, של הרבנות הראשית בארץ התאפיינה בניסיון לבצע איזו שהיא נורמליזציה ויישור שורות של ההלכות והמנהגים הקיימים בארץ, תוך התבססות מרכזית על המסורת האשכנזית. בכדי לבסס את ההתנהלות הזו, תוך מניעת אפשרות של תקיפת החלטות הללו על ידי הציבורים/העדות השונות בתוך ארץ ישראל, פנתה הרבנות הראשית לקו בו היא מנסה לבסס כי קיים מנהג מסוים בארץ ישראל, זהו המנהג (לפי החלטותיה, וכפי שציינתי בעיקר המנהג האשכנזי) ועל אנשי המקום והעולים החדשים המגיעים אל ארץ ישראל, לקבל על עצמם את מנהגי המקום וליישר עימם קו. כך, משתמשים דייני בית הדין הגדול בנימוקים הלכתיים אשר מתאימים לרוח זו- דעת הר"ן הלא מדויקת הטוענת כי תקנת רבנו גרשום בעניין איסור גירוש אישה בעל כורחה התקבל בכל הקהילות היהודיות, וניצול ניסוח מסוים של רבי יוסף קארו בכדי להביא לחיזוק דעתם זו שלהם. כך, באמצעות מתן פסקי דין שכאלו, כמו גם (לפחות בתחילת הדרך) תיקון תקנות, ניסו אנשי הרבנות הראשית לטעון כי קיים נהג מסוים בארץ ישראל ולהביא את כלל בני העדות הקיימות בארץ לכדי נהג אחיד. דרך זו עדיפה הייתה על הצהרה מכוונת כי לדעתם המסורת וההלכה האשכנזית עדיפה, דבר שהיה מביא לתרעומת רבה מהציבור והפוסקים הספרדיים.

זה ודאי לא כלל המכהנים ברבנות הראשית, אלא הרבנים הרצוג ועוזיאל שישבו במקרה זה. הרב קוק ודאי לא מזוהה עם עמדה זו וגם לא רבים מהדיינים שכיהנו אז במערכת.

שאלה מס' 1.6 (10 נק')

חוו דעתכם המנומקת על הקביעה הבאה ועל נכונותה: "הרב עובדיה יוסף היה מסכים עקרונית לתוצאת פסק הדין של בית הדין הגדול ולהנמקותיה".

לדעתי מדובר בקביעה שגויה ביסודה. הרב עובדיה יוסף היה ידוע בקו דווקני אשר לעיתים רבות מאוד היה מתנגש עם דעת הרבנות הראשיים, ואף פסק בניגוד לתקנות שהתקינו הרבנים הראשיים עוזיאל והרצוג, בעודם מכהנים כרבנים ראשיים בעוד הוא היה דיין בבית הדין האזורי בפתח תקווה (בנושא הייבום). ראשית, הרב עובדיה יוסף היה סמוך בדעתו כי המנהג הקיים בארץ ישראל הוא לפי ההלכה הספרדית וכך יש לנהוג, אך לכל הפחות היה מתמיד בדעתו, כי גם במקום בו ישנם הבדלים בין המסורות וההלכות האשכנזיות והספרדיות, יש להתיר לספרדים לנהוג לפי אורחות חייהם ולפי ההלכה המקובלת בקרביהם. לפיכך, במקרה האמור, לעניות דעתי, הרב עובדיה יוסף היה פוסק כי יש להתיר לבעל לגרש את אשתו בעל כורחה, וזאת לאור העובדה כי מדובר בבני זוג ספרדיים, שכן לא כל העדות הספרדיות קיבלו על עצמן את תקנת רבנו גרשום בדבר האיסור על גירוש אישה בעל כורחה. דעה זו של הרב עובדיה יוסף מהווה חלק מתפיסה כוללת לפיה לא קיים נוהג אחיד בארץ ישראל, ונניח כי קיים אחד כזה, אז יש לפעול לפי המסורת הספרדית, שלדעתו הינה ראויה יותר.

10

(1.6)

שאלה מס' 1.7 (10 נק')

חוו דעתכם המנומקת על הקביעה הבאה ועל נכונותה: "עילת הגירושין שציין בית הדין האזורי מוכרת לנו כעילה להתרת נישואין אזרחיים ללא צורך בגט".

עילת הגירושין שעלתה במקרה שלפנינו היא, הלכה למעשה (על אף שלא צוין זאת במפורש) "מות הנישואין"- מצב בו אין שום סיכוי, לדעת בית הדין, שבו בני הזוג יחזרו לחיות חיי זוגיות משותפים האחד עם השנייה; עילה זו קיימת ושרירה, לטענת בתי הדין הרבניים והרב דיכובסקי בפרשת בני נוח, כעילה להתרת נישואין אזרחיים ללא צורך בגט. עד כאן חלק הנכון של הקביעה, ומכאן חלקה השגוי, והוא האופן בו נוהגים בפועל בתי הדין. על אף העובדה שהנישואין האזרחיים, ברמת העיקרון, לא מוכרים על ידי ההלכה כקידושין, נוהגים בתי הדין לנסות ולהשיג מבני הזוג גט לחומרה וזאת מתוך החשש כי ממעשה הקניין או הייחוד בוצע איזה שהוא אקט בעל משמעות הלכתית מקודשת, אך יהיו מוכנים לוותר על כך רק כאשר הם יגיעו למסקנה כי אין אפשרות להשיג גט במקרה האמור, וזאת בהתאם ל"מדד הטרגיות" כלשון המרצה (אם הם יבינו שההתעקשות על גט תוביל לעיגון ממושך, הם ככל הנראה יהיה מוכנים לוותר על הגט). לפיכך, גם במקרים בהם בתי הדין פוסקים (לפחות בפן הפורמלי) ורושמים בפסקי הדין כי העילה הינה מות הנישואין, הן ינסו בפועל להגיע להשגת גט בין הצדדים.

10

(1.7)

שאלה מס' 2 (30 נק')

הסבירו בקצרה ובאופן ממצה את הציטוטים הבאים, תוך שאתם עומדים על ההקשר בו הם נידונו.

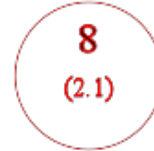
שאלה מס' 2.1 (10 נק')

“ועל כל פנים, באם הדיין מכיר שהדברים אמיתיים... סומכים (=הוא יכול לסמוך) גם על עדות פסולין”.

ציטוט זה, אשר לזכרוני מובא ממאמר הדין בעדויות ודיני ראיות בביה"ד הרבניים, מעלה את הסוגיה והבעיה על כך שבמצב הקיים כיום, מרבית האוכלוסייה בארץ ישראל פסולה לעדות בפני ביה"ד הרבני, שכן הם צריכים לפיכך להיות גברים בגירים שומרי מצוות. עם זאת, המצב האמור מביא לקושי לקבל החלטות ולהביא להוכחות אירועים/מצבים וכו' בפני בתי הדין הרבניים, ולכן לאורך השנים נעשו ניסיונות להרחיב את מעגל העדים- קרובי משפחה, נשים וחילונים, באמצעות הסברים ונימוקים שונים. בנוגע לנשים, נטען כי נשים יכולות להיות עדות במקום בו רק נשים רגילות להיות, במקרים פתאומיים אשר הן עדות להן ובמקום בו הן נשות מקצוע ובעלות מוניטין. בנוגע לחילוני, נאמר כי בשונה מהעבר כיום החילונים לא מהווים עבריינים החיים בשולי החברה ולכן אין חשש של ממש לפגיעה במהימנות. בנוסף, האפשרות בשימוש בקרובי משפחה היא במקרים בהם אין שום עדות אחרת בנמצא. לפיכך, במידה והדיין מקבל את הנימוקים והפסיקות הללו, הוא יכול להכיר גם בעדויות הניתנות ע"י פסולי עדות.

לא ברור ההקשר המדויק בו נאמרו הדברים

יש כאן סיכום כללי של הסוגיה.

שאלה מס' 2.2 (10 נק')

"[מתשובת הרב פיינשטיין אנו] רואים איך לסמכויות האכיפה של בית הדין הרבני הממלכתי חשיבות עקרונית מבחינת ההלכה הגורמת לעדיפותו של בית דין רבני זה על כל בית דין רבני אחר".

ציטוט זה מובא במסגרת המאבק הקיים בין בתי הדין הרבניים לבין בתי הדין הפרטיים, ומתאר את האג'נדה שמנסה להעביר בית הדין הרבני לפיו הוא עדיף על בתי הדין הפרטיים לאור העובדה שהוא בעל סמכות אכיפה וביכולתו לפעול ביתר שאת ובצורה הרבה יותר יעילה להביא ליישום החלטותיו בהשוואה לבתי הדין הפרטיים המשוללים כל סמכות. לפיכך, בתי הדין הרבניים נותנים לעדיפותם אור הלכתי, המבוסס למעשה על סמכות שניתנה על ידי המדינה, אשר נתפסת כערכאת גויים. טענה זו בסופו של דבר גם פגעה לא מעט בבית הדין הרבני, וזאת במקרים שהמדינה/בג"ץ פגע בסמכויותיו של בית הדין הרבני והוביל למצב בו ההסתמכות הזו פגעה קשות בתדמית של בית הדין הרבני. לדוגמה, במקרה של בג"ץ סימה אמיר, בו בית המשפט העליון אסר על בתי הדין הרבניים לשמש כבוררים, ובכך פגע בכל טענת העדיפות שניסו לייצר בתי הדין לאורך השנים לעומת בתי הדין הפרטיים. כך לבסוף נתפסים ביה"ד הרבניים כגופים הנשענים על רצון/מצב הרוח של המדינה.

מהי תשובת הרב פיינשטיין?

ומה המשמעות על עדיפות הרשמי?

שאלה מס' 2.3 (10 נק')

"עמיתי הרב הראשי האשכנזי רוח אחרת עמו [=סובר אחרת], ואותה נפשו [=רצה מאד] לסמוך סמיכה בכל כוחו על הגאון ר' חיים פלאג'י".

מדובר בציטוט של הרב עובדיה יוסף, מתקופתו כרב הספרדי הראשי. בעת כהונתו כרב הספרדי הראשי, היה ידוע כי והרב האשכנזי הראשי באותה העת, הרב גורן, לא ראו תחומים רבים עין לעין והיו ידועים במחלוקות רבות הקיימות ביניהם. במקרה זה היה מדובר על ההיתר לשאת אישה שנייה, מהלך אשר בכדי לאשר אותו דרש את חתימת שני הרבנים הראשיים, ובמקרה זה הרב גורן לא הסכים לחתום ולאפשר את ההיתר, חרף היות בני הזוג ספרדים. במסגרת נימוק החלטתו, הוא הסתמך על דברי הגאון ר' חיים פלאג', אשר דעתו הייתה דעת מיעוט שלא נתפסה בצורה חזקה בעדות ספרד, אך מדובר בפוסק ספרדי שחייק את דברי הרב גורן. הרב עובדיה יוסף טען כי מדובר בהחלטה דווקנית, תוך הסתמכות על דעת יחיד ספרדי, הנובעת מהיחסים העכורים הקיימים בין הרבנים הראשיים. חילוקי דעות אלו בנושא התקיימו עד השתנתה החקיקה שאפשרה מתן היתר גם באישור רב ראשי אחד, שכן אז הרב עובדיה יוסף אישר באופן מרוכז בקשות רבות.

שאלה מס' 3 (1 נק' - שאלת בונוס)

טיוטה: הכתוב כאן לא ייבדק.

1
(3)